



Sámediggi
Sámedigge
Sámediggie
Saemiedigkie

Sámedigge- árnik

Fámon la jages

2015

[Sámediggeárnik njuolgadahtta bargov álmukválljim sáme parlamentan. Sisanet njuolgadusájt majt Sámedikke presidiuma ja állestjáhkanimájrrasa háhttuji vieledit tjáhkanime ávddála, tjáhkanimen ja tjáhkanime maŋŋela, ja presidiuma, stivra, siebrrerádij ja juohkusij válljimin. Állestjáhkanimes dáhkkidum 2014-09-30—10-02, § 39 ja 2015-02-17—19, § 11]

[Njuolgadusá
bargguj
állestjáhkanimen]

Álgadim njuolgadusá

§ 1 Sámedigge I álmukválljim sáme parlamánnta. Sámedikke állestjáhkanime barggo njuolgaduvvá Sámediggeárnigis.

§ 2 Sámediggeárník máhtta rievddat guovten maŋŋálakkoj tjuovvo állestjáhkanimen unnemusát 2/3 ieneplogujn.

§ 3 Sámediggeárník galggá Sámedikke állestjáhkanimen mierreduvvat. Sierra barggoárniga galggi gávnnut Sámedikke ietjá orgánajda.

Sámedikke almulasjuohta

§ 4 Sámedikke állestjáhkanime li almullatja. Sámedigge oadtju gájt mierredit rádedibme sierra ássjen ij galga árrat almulasj. Sadjásattja oadtju oassálasstet dakkir rádedibmáj, vájku e dievnasta. Mierredibme galggá gájt agev almullattjat dagáduvvat.

Sámedikke giella

§ 5 Sámedikke giella I sáme- ja dárogiella. Sámedikke állestjáhkanimen galggá dálkkuduvvat.

Ájgge ja sadje tjáhkanibmáj

§ 6 Sámedigge mierret nuppen állestjáhkanimen ádá mandáhttaájggáj tjáhkanimplánav mandáhttaájggáj ja jahkáj gá sámediggeválljim dájmaduvvá. Sámedigge galggá dájmadit unnemusát gálmma állestjáhkanime juohkka rijmjoagen.

§ 7 Ávddáulmusj oadtju, gá I presidiuma sinna ja stivrajn rádedam, mierredit ietjá ájgev ja sajev vissa állestjáhkanibmáj gá li sierra oare dasi.

§ 8 Ávddáulmusj oadtju, gá I presidiuma sinna ja stivrajn rádedam, vuorjját állestjáhkanimev ganugahttet, gá li sierra oare dasi.

§ 9 Ájge ja saje ganugahttem jali rievddadibme állestjáhkanibmáj diededuvvá tjálalattjat ájrrasijda. Álmuk diededuvvá sierraláhkáj.

Duodde állestjáhkanibme

§ 10 Duodde állestjáhkanibme galggá dájmaduvvat, jus stivrra jali Sámedikke ájrrasijns unnemusát gálmadis dav rávkká jali jus ávddáulmusj adná dav dárbulattjan.

§ 11 Ádnom duodde állestjáhkanime birra galggá tjálalattjat ávddáulmutjij dagáduvvat ja galggá sisanedit diedov ássje jali ássij birra majt sihti giehtadaláduvvat.

§ 12 Ávddáulmusj mierret, gá I presidiuma sinna ja stivrajn rádedam, ájgev ja sajev duodde állestjáhkanibmáj.

Gáhttjom tjáhkanibmáj

§ 13 Ávddáulmusj dahká gáhttjomav.

§ 14 Gáhttjom galggá tjálasaj árrot ja vuosedit ájgev ja sajev állestjáhkanibmáj ja ássje ma galggi giehtadaláduvvat.

§ 15 Gáhttjom ja ássjetjállaga galggi rájaduvvat mañemusát guokta vahko állestjáhkanime ávddåla.

§ 16 Gáhttjom sadjåsattjajda galggá sierraláhkáj vuosedit jus guosská dievnastussaj ájrrasij gut la diededam sån ij máhte boahdet jali gáhttjom ber diehton.

§ 17 Gáhttjom galggá mañemusát guokta vahko állestjáhkanime ávddåla guláduvvat Sámedikke guládisdáblluj.

§ 18 Diehto ájge ja saje birra galggá állestjáhkanime ávddåla álmugij diededuvvat mediajn majt presidium adná hiebalasj.

Hieredis dievnastibmáj Sadjåsattja dievnastibme

§ 19 Ájras gut la hieredum oassálasstet álles állestjáhkanibmáj jali állestjáhkanime oassáj, galggá náv ruvva gå máhttelis hieredisáv sámediggedájmadahkaj diededit. Dájmadahka de gáhttju sadjåsattjav gut la vuoron dievnastit. Dakkir gáhttjomij ij la ájggerávkalvis. Jus ájgge dav máhttelissan dahká, de sadjåsasj gåjt galggá tjálasattjav gáhtjoduvvat.

§ 20 Jus ájras váni ávdep diededime dagi gáhtu állestjáhkanimes jali hiereduvvá vil oassálasstet ájggeguovddelis állestjáhkanibmáj, de ávddáulmusj gáhttju sadjåsattjav gut la sadjihin válljimbáhtusa milta.

§ 21 Ájrrasin gut boahdá ájggeguovddelis állestjáhkanimen jali joarkke állestjáhkanibmáj la riektá dievnastit, vájku sadjåsasj la boahám ájrrasa sadjáj.

§ 22 Ájrrasin gut dievnastahtjá la agev ávddå ietjá ájrrasa ávddåla vájku vuorro.

§ 23 Sadjåsasj gut boarkki dievnastimev belulasjvuoda diehti, oadtju vat dievnastit, mañnel gå ássje l giehtadaládum.

§ 24 Ávddáulmusj mierret goassa ájras jali sadjåsasj galggá oassálasstet ájggeguovddelis állestjáhkanibmáj. Dássjá val jus li sierra oare, de dakkir oassálasstem birri ássje ájggeguovddelis giehtadallamin dagáduvvat.

Ássje ja ássjetjállaga Vuorro giehtadallamin

§ 25 Ávddáulmusj mierret, rádedime mañjela presidiumijn, goassa Sámedigge galggá ássjev giehtadallat.

§ 26 Stivra ja ietjá siebrrerádij oajvvadusá márrádussaj jali moalggemijda ássijn ma li tjáledum gáhttjomin galggi rájaduvvat juohkka ájrrasij ja sadjásattjaj állestjáhkanime ávddála.

§ 27 Ávddáulmusj mierret makkir ássjetjállaga ietján galggi ájrrasijda ja sadjásattjajda állestjáhkanime ávddála rájaduvvat.

§ 28 Ássjetjállaga juohkka ássjen galggi sadjihin árrot álm mugij állestjáhkanimlanján állestjáhkanimen.

§ 29 Interpellasjávna ja gatjálvisá galggi rájaduvvat ájrrasijda ja sadjásattjajda állestjáhkanime ávddála gánná ájgoduvvi giehtadaláduvvat.

§ 30 Állestjáhkanibme giehtadallá ássijit dan vuoron náv gák li tjáledum gáhttjomin.

§ 31 Állestjáhkanibme máhtta gáit mierredit rievddadum vuorov ássjáj jali moatte ássjáj.

§ 32 Ávddáulmusj mierret, goassa állestjáhkanimen ássje mij ij gávnnu gáhttjomin galggá giehtadaláduvvat.

§ 33 Sámedigge oadtju mierredit ássje giehtadallamav boarkkit állestjáhkanimen joarkátjit dav mañebut állestjáhkanimen.

Álmmukpolitijkalasj ságastallam

§ 34 Ávddáulmusj galggá rádedime mañjela presidiumijn mierredit ájgev álmmukpolitijkalasj ságastallamij. Njuolgadusá ja prinsihpa álmmukpolitijkalasj ságastallamij presidiumis hábbmiduvvi.

Oassálasstemriektá/moalggemriektá

§ 35 Sadjásattjan, gut ij dievnasta gáhtom ájrrasa ávdás, la oassálasstemriektá valla ij la moalggemriektá ja mierredimriektá.

Ássje Sámedikken

§ 36 Ássje Sámedikken oadtju ávddájbuvteduvvat

a) stivras,

b) siebrrerádes,

c) ájrrasis jali moattet ájrrasis motsjávnañjn.

§ 37 Ávddâl gá ássje Sámedikkess mierreduvvá, de galggá gárveduvvam stivras jali siebrrerádes, man doajmmaguovlluj ássje guosská. Stivrra galggá gájt agev moalgget ássjen mij la ietjá siebrrerádes gárveduvvam.

§ 38 Jus Sámedigge ij iehtjádav mierreda, de stivrra mierret gáktu ássje majt Sámedigge galggá giehtadallat galggi remitteriduvvat.

§ 39 Stivrra oadtju dahkamussan vaddet áskeldimválljidum ulmutjij jali virggeulmutjij dakkir ássjij remissa birra mierredit.

§ 40 Ráhtos ássje oadtju mierreduvvat, vájku ássje ij la gárveduvvam, jus gájkka oassálasste ájrrasa li ávtámielalattja márrádusá birra.

§ 41 Motsjávnná galggá gárveduvvat návti, vaj Sámedigge máhtta mierredit jage sinna motsjávnná ávddájbuktemis.

§ 42 Sámedigge oadtju välljimav dájmadit váni ávdep gárvedime dagi. Ássje gássádime birra áskeldimbargos ij dárba ha gárveduvvat.

Tjuorvvom

§ 43 Tjuorvvomlistta mij vuoset ájrrasijt ja sadjásattjajt gudi dievnasti galggá sadjihin árrat álles állestjáhkanimen.

§ 44 Állestjáhkanime rahpamin de ávddáulmusj dájmat tjuorvvomav tjuorvvomlista milta.

§ 45 Tjuorvvom dájmaduvvá aj juohkka áda állestjáhkanimbieve álgon, joarkke állestjáhkanimen ja gá ávddáulmusj adná dav dárbulattjan.

Hállavuorro ja ietjá tjáhkanimássa

§ 46 Ávddáulmusj vaddá máhttelisvuodav hállat hállalista milta. Ávddáulmusj oadtju mierredit, rádedimes presidiuma sinna, ájge ráddjimav juohkka ássjáj ja moalggemij láhkuj ájrrasijs.

Sieradus máhtta dagáduvvat umasslágásj kategoridjaj gaskan náv gák ávddájbukte, belludakoajvve jali belludagá ávddáulmusj. Fert akta gut sihtá hállat oadtju hállat unnemusát niellja minuvta unnemusát akti.

§ 47 Ájrrasin la aj riektá áni hállaj vásstádussan hoalle hála gáktuj. Áni hálla dagáduvvá dalága hoalle mannela, gá ádnom hállat la ávddájbuvtedam. Ávddáulmusj mierret jus la moalgedimriektá jali ij.

§ 48 Jus nágin hálanis ássjes árrán ja ij ávddáulmutja gáhttjoma maŋŋela divuda, de ávddáulmusj oadtju ájrrasis hálav válldet. Ietján ij aktak oattjo hoalle hálav boarkkit.

§ 49 Ávddáulmusj máhtta álgus rádjat gev ráfeduhtta ja ij rievddada biehttoma maŋŋela.

§ 50 Jus hiemsse sjaddá, majt ávddáulmusj ij máhte tsaggat, de ávddáulmusj oadtju állestjáhkanimev hiejtedit.

§ 51 Jus ávddáulmusj adná dav dárbulattjan, de galggá ájras gut la ávddájbuktam rávkalvisáv dav tjálálatjtat guodet. Rávkalvis galggá vuoseduvvat maŋemusát ávddájbuktema gáktuj.

Gáktu ássje mierreduvvi

§ 52 Gá rádedibme I hiejtedum, de ávddáulmusj gáhttjá rávkalvisájt, ma ávddájbuvteduvvin ja gáhttjá da li rievtesláhkáj dádjaduvvam. Rávkalvisá e dan maŋŋela oattjo rievddaduvvat jali ruoptusváldeduvvat, jus ij Sámedigge dav mierreda ávtámielalattjat.

§ 53 Ávddáulmusj ávddájbukta oajvvadásájt mierredibmáj. Oajvvadásá galggi hábbmiduvvat návti, at máhtti vássteduvvat le jali ij. Ávddáulmusj tjielggi dan maŋŋela ietjas vuojnov man birra I mierreduvvam ja nanostahtta márrádušáv slubbidagájn, jus jienastibme ij rávkaduvá.

§ 54 Ássje galggá sjáhtjaluvvat, jus rávkaduvvá oassálasste ájrrasijs unnemusát gálmadisás. Sjáhtjalibmáj válljima jali ávdep sjáhtjalum ássje gáktuj de rávkaduvvá gájt ávtágerdak ienepláhko. Ássje galggá ruoptusremitteriduvvat jus Sámedigge unnemusát ávtágerdak ieneplágujn návti mierret.

§ 55 Sjáhtjalum ássje galggá giehtadaláduvvat Sámedikke boahnte állestjáhkanimen, jus Sámedigge ij unnemusát ávtágerdak ieneplágujn iehtjádav mierreda.

§ 56 Rávkalvisá sjáhtjalime jali ruopptotremissa birra galggi gáhttjaluvvat ávddál ietjá rávkalvisá.

§ 57 Ájras gut la oassálasstám márrádussaj ássjen oadtju vuostehálav dahkat márrádussaj. Vuostehálav galggá diededuvvat ávddál gá állestjáhkanibme hiejteduvvá. Jus tjálalásj vuostehálav vatteduvvá, de dat háhttu maŋemusát bievddegirje duollim ájge gávnnut.

§ 58 Ájras gut la oassálasstám ássje márrádušan máhtta oadtjot sierra moalggemav duoddetjálav bievddegirjjáj, jus Sámedigge návti mierret.

§ 59 Ájras gut ij sidá oassálasstet márrádussaj, galggá dav diededit ávddáulmuttij, ávddál gá ságastallam la hiejteduvvam. Gut ij la dakkir diededimev dahkam aneduvvá oassálassten márrádussaj, jus Sámedigge dav mierret tjuorvasjienastimijn.

§ 60 Ávddáulmusj la gájt agev válggogis jienastit, gá l dárbulasj ássje mierredibmáj.

§ 61 Jus jienastibme rávkaduvvá, de galggá rahppot dagáduvvat ietján gá ássijn ma guoski válljimij.

§ 62 Gá jienastibme tjadáduvvá, de ávddáulmusj viehkev oadtju guovtet ájrrasis gudi li nammaduvvam bievddegirjev duollit.

§ 63 Jienastime tjadáduvvi návti, at ájrrasa jienasti tjuorvvoma milta. Tjuorvvom dagáduvvá tjuorvvomlista milta. Ávddáulmusj agev mañemusát jienas.

§ 64 Gá jienastibme l hiejteduvvam, de ávddáulmusj dav nanustahtá slubbidagájn. Dan mañela ij aktak oattjo jienastit. Ij ga aktak oattjo rievddadit jali ruoptus válldet vattedum jienav slubbidagá mañela.

§ 65 Jus rijddo sjaddá rabás jienastime báhtusa birra, de galggá ádá jienastibme dalága tjadáduvvat.

§ 66 Ávddáulmutjin la mierrediddjejedna ávtálagásj jienstimlágon. Ássijn válljima gáktuj gájt mierreduvvá vuorbádímijn.

§ 67 Válljimsiedil mij guodeduvvá tjiegos jienastimen galggá sisanedit náv edna namá válljima gáktuj ja árrot merkadibme, ávtágerdak ja dahpadum. Válljimsiedil la fámodibme jus sisanet

- a) namáv náginij gut ij la válljidahkes,
- b) ienep jali binnáp namá gá ulmuttij láchko ma galggi válljiduvvat,
- c) namma mij ij tjielggasit vuoseda gut ájgoduvvá.

§ 68 Ávddáulmusj galggá nádot oajvvadásájt ávddájbuktet mierredibmáj, jus oajvvadás mierkki ádá ássje ávddájbuvteduvvá.

Tjáhkanime guhkedibme ja joarkke tjáhkanibme

§ 69 Jus Sámedigge ij háhppida állestjáhkanimev mierredum állestjáhkanimbiejven állidit, de Sámedigge máhtá mierredit ájgev guhkedit állestjáhknibmáj jus sierra oare gávnnuji.

Ájrrasij álgariektá Motsjávna

§ 70 Motsjávna galggá tjálalasj árrat ja persávnálettjat vuollájtjáleđum ávtát jali moattet ájrrasis.

§ 71 Umasslágásj ássje e oattjo sámmi motsjávna gávnnut.

§ 72 Motsjávna ávddájbuvteduvvá gá sámediggedájmadahkaj guodeduvvá. Máhtta aj guodeduvvat Sámedikke állestjáhkanimen.

§ 73 Sadjásasj oadtju motsjávna ávddájbuktet val gá sadjásasj dievna ájrrasin állestjáhkanimen.

§ 74 Motsjávna galggi diededuvvat állestjáhkanimen.

§ 75 Stivrra galggá Sámedikke mañemus állestjáhkanimen doajmmajagen tjelggit motsjávnajt maj gárvedibme dalloj álla álliduvvam.

Interpellasjávna ja gatjálvisá

§ 76 Interpellasjávna galggi guoskat ássijda Sámedikke doajmma- ja ávdásvástáđusguovlon. E gájt oattjo guoskat ássijda fábmudakdájmadussaj aktugattjaj.

§ 77 Interpellasjávna galggá tjelgga sisadno ja oarev sisanedit. Bierri val ávddájbuvteduvvat ájnnaap ássjen.

§ 78 Sámedikke ávddáulmusj mierret gá l rádedam presidiumijn jus interpellasjávna ja gatjálvis oadtju ávddájbuvteduvvat.

§ 79 Interpellasjávna ja gatjálvis oadtju ávddájbuvteduvvat ávddáulmuttjij stivran jali ietja siebrrerádáj, gánna ávddáulmusj siebrreráden la stuoves ájras Sámedikke állestjáhkanimen.

§ 80 Interpellasjávna galggá tjálalasj árrat ja ájrrasis persávnálettjat vuollájtjáleđum. Galggá guodeduvvat sámediggedájmadahkaj mañemusát niellja vahko állestjáhkanime ávddála gánna ájras ájggu dav ávddájbuktet.

§ 81 Interpellasjávna galggá vásteduvvat mañemusát állestjáhkanimen mij tjuovvu gá interpellasjávna ávddájbuvteduváj.

§ 82 Vástáđus interpellasjávna galggá tjálalasj árrat.

§ 83 Ájras gut la interpellasjávna ávddájbukta galggá vástáđusás oasev válldet mañemusát lågenanniellja bieje állestjáhkanime ávddála, gá galggá vásteduvvat.

§ 84 Gatjálvisán galggá tjielgga sisadno. Oadtju sisanedit oanes álgadim tjielggidusáv.

§ 85 Gatjálvis galggá tjálalasj árrot ja ájrrasis persávnálattjat vuollájtjálealum. Galggá guodeduvvat sámediggedájmadahkaj manemusát niellja vahko állestjáhkanime ávddála gánná ájras ájggu dav ávddájbuktet.

§ 86 Mij badjelin javladuvvá interpellasjávna birra la fámon anedahkes ásiijn aj gatjálvisaj. Vástádus gatjálvisaj ij dárbaaha tjálalasj árrot.

§ 87 Gá gatjálvis vássteduvvá, de oadtju val gut gátjálvisáv ávddájbukta ja gut tjielggi rádedimen oassálasstet.

Gatjálvisbáddá

§ 88 Sáme álmuk galggá máhttelisvuodav vatteduvvat gatjálvisájt ávddájbuktet tjuovvo állestjáhkanimen Sámedikkijn:

- a) gá digge giehtadallá jahketjielggidimev,
- b) gá digge giehtadallá budjehtav,
- c) ietjá ássijn sierra määrrádusá milta Sámedikkies.

§ 89 Guládisán dáj állestjáhkanimij birra galggá diededuvvat, gatjálvisbáddá galggá sjaddat.

§ 90 Gatjálvisbáttán ij oattjo rádedibme sjaddat.

§ 91 Ávddáulmusj mierret gá l rádedam presidiumijn, gatjálvisbáttá ájgev ja gáktu galggá tjadáduvvat.

Mierredimfábmo

§ 92 Sámedigge oadtju ássjev giehtadallat jus val ájrrasijs ienep gá bielleoasse oassálasstá.

Bievdegirje hábbmidibme

§ 93 Sámedikke tjáhkanimijn galggá bievddegirje tjáleduvvat. Dagáduvvá ávddáulmutja ávdásvasstádusán.

§ 94 Bievdegirje galggá tjielggit ájrrasiijt ja sadjásattajt gudi li dievnastam ja makkir ássijit Sámedigge l giehtadallam.

§ 95 Bievdegirje galggá juohkka ássjáj tjielggit:

- a) makkir oajvvadusá ja moalggema li ávddájbuvteduvvam ja álla ruopptot váldeduvvam,
- b) vuorov majt ávddáulmusj ávddájbuvtij oajvvadusáj mierredibmáj (proporsjávnnáárnik),
- c) tjádádum jienastime ja daj báhtusa,

- d) makkir márrádusá li mierreduvvam,
- e) ájrrasijt gudi li oassálasstám márrádusájn ja gáktu li jienastam rabás jienastimijn,
- f) makkir vuosstehåla li diededuvvam márrádusájda ja makkir sierra moalggemijt Sámedigge l dáhkkidam duoddetjállagin.

§ 96 Bievdegirjen galggá diededuvvat makkir interpellasjåvnå ja gatjålvisá li ávddåjbuvteduvvam ja makkir interpellasjåvnå ja gatjålvisá li vássteduvvam.

§ 97 Bievdegirje galggá duolliduvvat mañemusát lågenanniellja biejeve állestjáhkanime mañela nåv gåk Sámedigge l mierredam.

§ 98 Bievdegirje duolliduvvá ávddåulmutjis ja unnemusát guovtet ájrrasis.

§ 99 Jus guokta jali moadda ájrrasa li doajmmam ávddåulmutjin állestjáhkanimen, de juohkka ávddåulmusj duolli paragråfajt bievdegirjen ma vuosedi márrådusáj åsijt majt ávddåulmusj la jádedam mierredimen.

§ 100 Sámedigge oadtju mierredit paragråffa bievdegirjen dalåga galggá duolliduvvat. Paragråffa galggá tjielggiduvvat tjålalattjat, ávddål gå Sámedigge dav duolli.

§ 101 Mañemusát guokta vahko állestjáhkanime mañela, galggá duollidum bievdegirje sámediggedåjmadagá gulådisdåbluj gulåduvvat. Gulådis galggá gávnnut gulådisdåblon gålmmå vahko.

§ 102 Duodastus gulådisbiejeve birra galggá tjåleduvvat bievdegirjjáj jali sierralåhkáj diededuvvat.

Sámedikke presidium

§ 103 Sámedikke vuostasj állestjáhkanimen sámediggevålljima mañela de ájrrasisjå våljiduvvá ávddåulmusj ja gålmmå sadjåsasj ávddåulmutja, gudi aktan li Sámedikke presidium. Ájgge dahkamusájda l gitta vuostasj állestjáhkanibmáj boahtte sámediggevålljima mañela.

§ 104 Desik presidiumvålljima li dagåduvvam, de dievnas gut la årrum Sámedikke ájrrasin guhkemus åjgev (ahkepresidånnta). Jus moatten ájrrasin li sårmmi guhka dievnastimåjgge ájrrasin, de galggá vuorrasamos viessomåjge gåktuj ahkepresidånntan doajmmat.

§ 105 Jus ávddåulmusj jali sadjåsasj ávddåulmutjijs någin häjttå ájrrasin jali presidiumvirges, de Sámedigge galggá ruvvalåhkáj våljjit ådå ájrrasav dahkuj.

§ 106 Jus gájka presidiumin li hieredum dievnastit, de ahkepresidånnta dåjmat ávddåulmutja dagojt desik Sámedigge l nammadam åjnibåddåsasj ávddåulmutjav.

Váalljidahtkesvuohta stivran ja siebrrerádijn

§ 107 Stivrra ja váalljimgárvedibme galggá váalljiduvvat Sámedikke ájrrasijs.

§ 108 Ájrrasa ietjá siebrrerádijn galggi váalljidahte árrat.

Juohkusa

§ 109 Sámedigge nammat sissnjálattjat ássjejuohkusav juohkka váalljimájggáj. Juohkusa nammaduvvi mañemusát Sámedikke nuppen állestjáhkanimen juohkka váalljimájge.

Juohkusij ájrrasa

§ 110 Juohkka juogos galggá sisanedit unnemusát gálmma ájrrasa ja nammaduvvat proporsjávnlak.

Ássjejuogadus juohkusij gaskan

§ 111 Ássjejuohkusa gárvedi ássjiit ietjasa ávdásvásstadiusguovlon. Sámedikke stivrra mierret makkir ávdeldimij milta ietjá ássje galggi juogeduvvat juohkusij gaskan.

Juogostjáhkanime

§ 112 Juogos tjáhkan gá állestjáhkanimbarggo dav rávkká. Juohkusa tjáhkanibme ij la almulasj. Juogos oadtju gájt mierredit tjáhkanibme galggá almulasj árrat, állásit jali muhtem márráj, jus guoská diedoj viedtjamij.

Váalljimgárvedibme

§ 113 Vuostasj állestjáhkanimen ádaváalljidum Sámedikkijn de digge váallji váalljimgárvedimev mandáhttaájggáj. Váalljimgárvedimen li ienemusát gietjav ájrrasa aktan sadjásattjaj. Sámedigge sámmibáale váallji ájrrasijs ávddáulmutjav ja sadjásasj ávddáulmutjav.

§ 114 Váalljimgárvedibme galggá oajvvadit gájkka váalljimássiijn majt digge galggá giehtadallat tjuolldasiin váalljimgárvedime váalljim.

§ 115 Váalljimgárvedibme iesj mierret barggovuogijdis.

Váalljimvuohke

§ 116 Siebrrerádij váalljimin ja Sámedikke presidiuma váalljimin de galggá proporsjávnlak váalljimvuohke anoduvvat (1992:339) jus oassálasste ájrrasijs unnemusát gálmadis dav rávkká. Stivra váalljimin galggá parlamentáralasj váalljimvuohke anoduvvat jus ienepláhko dav rávkká.

Dahkamusáj ruopptotválldem

§ 117 Sámedigge oadtju ruopptotválldet dahkamusájt ásskováalljidum ulmutjijs stivran jali siebrreráden gá politijkalasj ienepláhko stivran jali siebrreráden ij la des sámmilágásj náv gák Sámedikken. Sámedigge oadtju ruopptotválldet sadjásasj ávddáulmutja dahkamusáv.